

LAUSUNTOPOHJA, SATAKUNNAN MAAKUNTAKAAVAN 2050 EHDOTUSVAIHEEN 1 AINEISTO

Lausunnon antaja
Harjavallan kaupunki

1. Yleiset huomiot

Lausunto:

2. Satakunnan maakuntakaavan 2050 suunnittelun lähtökohdat

Lausunto:

Lähtökohdana on oltava erilaisia maankäytön muutostarpeita mahdollistava yleispiirteinen maakuntakaava, koska maakuntakaavaprosessi on pitkäkestoinen ja kuntakaavoituksessa alueiden käyttötarpeet muuttuvat yhteiskunnan kehittyessä jatkuvasti ja myös ennalta arvaamattomasti, selvästi maakuntakaavaprosessia nopeammassa tahdissa. Maakuntakaavassa on keskityttävä maakunnallisiin ja kuntarajat ylittäviin aluevarauksiin. Kunnan sisäisten aluevarausten ratkaisut ovat kunnan kaavoitusmonopoliin kuuluvia asioita.

3. Satakunnan nykytilan kuvaus kaavaselostuksessa

Lausunto:

4. Satakunnan maakuntakaavan 2050 tausta-aineistot ja selvitykset

Lausunto:

Satakunnan viherverkkoselvitys on tehty mm. ilmakehän hyödyntäen, mikä selittää sitä, että yhteys oli suunniteltu nykyisin ilmakehän katsoen metsäisen, mutta tulevaisuudessa rakennetun alueen läpi Sievarin eteläosassa. Asemakaavayhdistelmästä olisi voitu havaita, ettei yhteyttä voi osoittaa kaavoitetun teollisuusalueen läpi. Kaavaehdotuksessa linjausta on parannettu, mutta parempi perusratkaisu olisi yhteyden siirto taajaman itäpuolelle. Kaupungin ehdotus ja perustelut selvityksestä poikkeavaan kaavaratkaisuun ovat kohdassa 6.

5. Osallistuminen, vuorovaikutus ja kaavaprosessin keskeiset vaiheet

Lausunto:

6. Satakunnan maakuntakaavan 2050 alueidenkäyttösuunnitelma alueidenkäyttölain sisältövaatimusten mukaisesti jaoteltuna

Maakunnan tarkoituksenmukainen alue- ja yhdyskuntarakenne

Lausunto:

Maakuntakaavaluonnoksessa Harjavaltaan osoitetut teollisuus- ja varastotoimintojen selvitysalueet (se-t), jotka on 5.11.2024 lainvoimaiseksi tullessa Yritysalueiden osayleiskaavassa osoitettu teollisuus- ja varastotoimintojen alueiksi, on kaavaehdotukseen muutettu kaupungin valmisteluvaiheessa antaman lausunnon mukaisesti.

Kokemäenjoen ja kantatien 43 välillä oleva viherverkon yhteysmerkintä rajoittaa mahdollisuutta osoittaa tulevaisuudessa uusia teollisuusalueita Harjavaltaan. Nakkilan puolella on maakuntakaavassa tulevaa yritysalueita, jonka laajenemisuunta on Harjavaltaa kohti ja jossa valtatie 2 varrella on tonttimaaksi soveltuvia alueita. Harjavallan teollisuusalueiden kasvaessa uusien yritystonttien puute alkaa tulevaisuudessa rajoittamaan maakunnan elinvoiman kehittymistä. Valtatie 2 varrella on varauduttava Nakkilan puolella olevan T-alueen ja Harjavallan teollisuusalueen kasvamiseen lähes kiinni toisiinsa, Lammaistensuon kuitenkin jäädessä rakentamattomaksi.

Alueiden käytön ekologinen kestävyys

Lausunto:

Harjavallan taajaman länsipuolelta ohittava etelä-pohjoissuuntaisen viheryhteys tulee sijoittaa taajaman itäpuolelle Pyhäsuon luonnonsuojelualueelta Järilänvuorelle, jolloin se kulkisi yhtenäisempiä metsäalueita pitkin. Paikalliselta metsästysyhdistykseltä saadun tiedon mukaan eläimet eivät ylitä Kokemäenjokea voimalaitoksen alapuolella olevassa kovassa virrassa, johon viheryhteys on osoitettu. Esimerkiksi hirvieläimet, karhut ja sudet ylittävät Kokemäenjoen Näyhälänniemen kohdalla, jossa patoaltaan takia joki virtaa hitaasti. Näyhälänniemestä on yhtenäinen metsäyhteys viherrakenneselvityksen mukaiselle viherkäytävälle O.

Ympäristön ja talouden kannalta kestävä liikenteen ja teknisen huollon järjestelyt

Lausunto:

Maakuntakaavaehdotuksessa on esitetty kaksiajorataiseksi parannettavana päätienä valtatiellä 2 osuus Kokemäki-Ulvila. Nykyisessä maakuntakaavassa päätien parannusta esitetään Harjavalta-Ulvila -välille, jonka tiesuunnitelman laatimista maakuntaliiton olisi tärkeää edistää.

Nykyisen maakuntakaavan tapaan seututien yhteystarpeena on kantatien 43 jatke Harjavallasta valtatielle 11, jota kaupunki ja Suurteollisuuspuisto pitävät elinkeinoelämälle tärkeänä yhteytenä.

Päärataosuudelle Tampere-Kokemäki-Pori olisi osoitettava riittävästi kaksiraiteista osuutta siten, että tavaraliikennettä olisi mahdollista lisätä nyt liikenteen pullonkaulana olevalla Kokemäki-Pori välillä ja samalla matkustajaliikenteen vuoroja olisi mahdollista lisätä Tampere-Pori välillä.

Kaasuverkon yhteystarpeena esitetty linjaus Harjavallassa on ehdotuksessa Gasgridin esittämän mukainen ja Harjavallan toiveiden mukaan muutettu linjaus. Harjavallassa on alkanut Suomen ensimmäisen vihreän vedyn tuotantolaitoksen toiminta ja Suurteollisuuspuistossa on suuria vedyn käyttäjiä. Sekä vedyn tuottajien että käyttäjien kannalta on tärkeää, että valtakunnallinen vedyn siirron runkoverkko sijaitsee riittävän lähellä teollisuuslaitoksia.

Harjavallassa sijaitsee ja on suunnitteilla paljon sähköä käyttäviä laitoksia, joiden tulevan kasvun edellytyksenä on 400 kV voimansiirtolinjan saaminen Harjavallan teollisuusalueelle. Tarve 400 kV voimalinjaan todennäköisesti realisoituu jo 2020-luvulla, joten uudelle voimalinjalle on syytä osoittaa yhteystarve.

Harjavallan kaupunki pitää huoltovarmuuden kannalta tärkeänä ottaa huomioon myös Harjavallan ja sen lähikuntien välisten varavesiyhteyksien lisäystarpeet, vaikka vesijohtoja ei voida tarkasti osoittaa kartoilla.

Harjavallan kaupunki pitää em. liikenteen ja teknisen huollon yhteyksien parantamista tärkeänä Harjavallan ja myös maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytysten kannalta.

Vesi- ja maa-ainesvarojen kestävä käyttö

Lausunto:

Kokemäen kaupungin puolelle sijoittuva useiden kuntien (myös Harjavallan) tarpeita palveleva yhteinen tekopohjavesilaitos on tärkeä aluevaraus veden saannin turvaamiseksi.

Maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset

Lausunto:

Harjavallan kaupunki katsoo, että edellä kohdissa ”Maakunnan tarkoituksenmukainen alue- ja yhdyskuntarakenne” ja ”Ympäristön ja talouden kannalta kestävä liikenteen ja teknisen huollon järjestelyt” esitetyt seikat ovat tärkeitä Harjavallan, Porin seudun ja maakunnan elinvoiman ja elinkeinoelämän toimintaedellytysten kannalta.

Maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaaliminen

Lausunto:

Maisema-alueina säilytettäviksi on varattu paljon taajamien laidoilta peltoalueita, jotka ovat potentiaalisia kasvu-alueita, vaikka aitoja maalaismaisemiakin maakunnassa on paljon ja niitäkin on laajalti varattu maisema-alueiksi. Koska yhdyskuntarakenteen kannalta tarkoituksenmukaiset laajenemisalueet ovat suurelta osin maisemapeltoja, on tulevaisuudessa rakentamista sijoitettava entistä enemmän metsäalueille.

Kartalla on esitetty Pelkin muinaismuisto, joka on tutkittu ja poistettu rekisteristä vuonna 2025.

Virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys

Lausunto:

Maakuntakaavaehdotuksessa on Harjavallan kaupungissa sijaitseva Hiittenharjun virkistysalue (V) osoitettu samoin kuin nykyisessä maakuntakaavassa. Alue on riittävä.

Ilmastomuutos ja luontokato

Lausunto:

Kansallinen turvallisuus, huoltovarmuus

Lausunto:

Teknisen huollon järjestelyistä ja vesivarojen käytöstä annetuissa lausunnon kohdissa on vesihuollon kannalta tärkeitä huoltovarmuutta koskevia näkökohtia.

7. Kaavan vaikutusten arviointi

Lausunto:

8. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen

Lausunto:

9. Muut asiat

Lausunto:

Piirtämistekniset merkinnät:

- Kunnan raja on esitetty osittain erilaisilla viivatyypeillä: joko yhtenäinen viiva tai pisteviiva.
- Kartalla osa-alueen raja vahvempi kuin kunnan raja, mutta merkintöjen selityksessä kunnan raja on vahvempi.
- Maakuntakaavan yleiskuvaa hallitsevat pääteiden ohella laajat viheryhteydet ja Kokemäenjokilaaksossa kulttuuriympäristön ja maisema-alueiden rasterit.
- Pienempi näkyvyys ja sen osoittama merkitys näyttää olevan mm. Uusikaupunki-Vaasa ratayhteydellä, kansallisella vetyverkolla ja sähköverkon yhteystarpeilla eli alueen elinvoiman kasvuun liittyvillä merkinnöillä.